

SLOVENSKI NAROD.

"Slovenski Narod" velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	K 24-	v upravnosti prejeman:	K 22-
celo leto	12-	celo leto	11-
pol leta	6-	pol leta	5-50
četr leta	2-	na mesec	190

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Trenutno: Knafelova ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Proračun za leto 1911.

(Telefonsko poročilo.)

V današnji seji poslanske zbornice je vlada predložila proračun za leto 1911., ki izkazuje sledeče glavne postavke:

I. poglavje: Civilna lista (akor leta 1910) 11.300.000 K.

II. poglavje: 50% prispevki za kabinetno pisarno 189.637 K (letos 188.981 K).

III. poglavje: Državni zbor: 4.165.083 K (v 1910. 1. 4.082.684 K).

IV. poglavje: Državno sodišče 67.156 K (v letu 1910 67.048 K).

V. poglavje: Ministrski svet in upravno sodišče 5.072.110 K (v 1910. 1. 4.902.930 K).

VII. poglavje: Notranje ministrstvo. — Potrebščine, redne 53.071.763 K, izredne 1.107.197 K, — skupaj 54.178.960 K (v 1910. letu 52.058.316 K). — Pokritje 2.236.239 K (2.180.367 K).

Pod to poglavje je všteti:

1. sistemiziranje novih mest med drugim: Stajersko 1 nam, koncipist, 4 uradni sluge; Koroško: 1 uradni sluga; Primorsko: 1 okrajni zdravnik, 1 sanitetni koncipist, 1 politički komisar, 1 računski evident, 1 računski asistent, 5 uradnih slug; Kranjsko: 0.

VIII. poglavje: Ministrstvo za dejelno brembo. — Potrebščine 97.107.350 K (v 1910. 1. 98.701.330 kron). — Pokritje 1.571.203 K (v 1910. 1. 2.072.883 K).

IX. poglavje: Ministrstvo za našk in bogastvo. Centrala: potrebščine, redne 8.629.893 K, izredne 797.775 K, skupaj 9.427.668 K (proti 8.663.197 K v letu 1910).

V drugem naslovu tega poglavja so vštete med drugim: »Glasbeni Matici« 4000 K. Pevskemu in glasbenemu društvu v Gorici 3000 K. Filharmonični družbi v Ljubljani 4000 kron. Celjskemu Musikvereinu 500 kron. Ptujskemu Musikvereinu 600 kron.

Nauk: 1. Za komercjalno in navtično šolstvo 1.859.183 kron (1.763.161 K), med drugimi: Subvencija za ljubljansko II. razr. trg. šolo 7000 K; subvencija za celjsko nemško deklisko trgovsko šolo 4500 kron; zvišanje subvencije za trgov-

ško šolo v Gorici od 10.000 na 11.000 kron, K 50 kot prvi obrok drž. subvencije (1200 K) za izdajo učne knjige za babice; 2. Ijudsko šolstvo: Za izpopolnjenje učiteljišča v Kastvu 3700 K, med tem 3400 K za glavnega učitelja hrvaščine, izpopolnjenje učiteljišča v Gorici, med drugim ravnateljsko mesto 7764 K, mesto glavnega učitelja extra statum 4760 K, društvo »Šolski dom« 6400 K, katerega šola bo služila za vadnico itd., spolnjenje učiteljišča v Gradiški (m. dr. ravnatelj, 3 glavni učitelji, 1 vadični učitelj), v Kopru mesto 1 glavnega učitelja in 1 učitelja godbe; spolnjenje drž. dekliski šole v Pulu (4. razred); preustrojitev Srazredne državne deške šole v ljudsko in meščansko šolo; sistemiziranje 2 učiteljskih mest za italijanski, oziroma slovenski jezik na državni dekliski ljudski šoli v Trstu; nadalje znatne prispevki za nova učiteljska mesta, učne pripomočke itd. na državnih nemških šolah v Trstu in Pulu. 3. srednje šolstvo: Za spopojnjenje nemške gimnazije v Ljubljani 7413 K, po eno učiteljsko mesto extra statum na I. in II. državni gimnaziji v Ljubljani, eno učiteljsko mesto na gimnaziji v Gorici, za II. državno gimnazijo in nemško gimnazijo v Ljubljani nadaljnje obroke že določenih prispevkov za nakup učnih pripomočkov, za gimnazijo v Kranju 1000 K za botanični vrt, občini Kocevje nadaljni obrok subvencije za prezidavo gimnazijskoga poslopja 5000 K. — (Pri srednjem šolstvu 52.058.316 K manj!) — 4. Visokošolstvo: V tem naslovu se je zvišala za nas Slovence zanimiva postojanka: za izobrazbo bedočih visokošolskih profesorjev za 28.000 K, t. j. na 120.000 kron.

X. poglavje: Finančna uprava. Skupne potrebščine znašajo 104 mil. 123.169 K (lani 102.975. 284 K).

XI. poglavje: Trgovsko ministrstvo. Med skupnimi potrebščinami, ki znašajo 223.219.880 K, je zlasti omeniti 11. obrok za razširjanje tržaške Luke v znesku 2.793.000 K in subvencije za izpopolnjenje pomorskega prometa v skupnem znesku 24 milijonov 520.710 K, ki znašajo letos za 5.199.670 K več, kakor lani; na

Izjava vsak dan svetovni izvenčni mediji in prazniki.

Inserati veljajo: petek vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijsih po dogovoru.

Upravnemu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Pomembna številka volja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatave naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 85.

"Slovenski Narod" velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	K 25-	za Nemčijo:	K 29-
celo leto	13-	celo leto	13-
pol leta	6-50	za Ameriko in vse druge dežele:	
četr leta	2-30	celo leto	K 30-

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnicu ali znaka

Upravnemu: Knafelova ulica št. 8, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85

. Narodne knjigarnje in velja samo 50 vinarjev.

Dnevne vesti.

+ Italijanska pravna fakulteta. Italijani se živo zanimajo, kaj da bo z vladno predlogo o ustanovitvi italijanske pravne fakultete. Dunajski poročevalci listo »Secolo« je vprašali dr. Susteršiča, če bo nadaljeval obstrukcijo proti dotični predlogi, se dr. Susteršič je le obzajoval, da ne more nič konkretnega povedati. Po slaneči Mandić je rekel, da ni se nič odločeno, po njegovih sodbi pa da bi se morala obstrukcija nadaljevati, ker vlada neče dati Slovencem šolskih koncesij, do katerih imajo pravico in ker italijanski poslanec niso med seboj edini, pomagati Slovnom, da bi Sloveni pomagali njim do italijanske fakultete. Če bi Italijani podpirali slovenske zahteve, bi Slovenci podpirali italijanske zahteve. Poslanec Udržal je rekel, da ne ve, če se bo nadaljevala obstrukcija proti italijanski fakulteti, zdi se mu pa, da je sedaj položaj za italijanske aspiracije ugodnejši, kakor je bil prej. Vodja nemških strank Chiari je z lepimi besedami povedal prav malo, češ: če ne bo obstrukcije, zna vladna predloga obveljati. Italijanski klerikalec Bugatto je mnenje, da zdaj razmere za italijansko fakulteto niso neugodne, italijanski liberalci Malfatti pa je nasprotnega mnenja, če: če bi bila spravna pogajanja med Čehi in Nemci posrečila, bi bile nastale v parlamentu normalne razmere. Ker se niso posrečile bo nastala zopet obstrukcija in bo onemogočila rešitev fakultetne predlage.

+ Tudi Nemci bode! Da se je doseglo soglasje v slovenski napredni stranki, to posebno bode tudi neke kazinotske kroge. Ti gospodčiči bi videli najraje, da bi se naša stranka pri bodočih volitvah med sabo praska v davila, kar bi pred vsem končalo ljubljanskim Nemcem. Njihova jeza nam je najboljši dokaz, da je vodstvo slovenske napredne stranke pravilno postopalo!

+ Novi koroški škofer dr. Kaltner je bil v nedeljo slovensko ustoličen. V soboto popoldne se je pripeljal v Celovec. Na kolodvoru ga je spoštij-

dnevna svetloba vsak hip obseva drugače. Torej je napačno, slikati samo hiše, v kolikor se sestavljajo iz sten, strehe, oken, vrat, ampak treba jih slikati tako, kakršne se nam kažejo v trenutni razsvetljavi. — Če hočem naslikati žensko, ki sedi pri klavirju, ne zadostuje, da naslikam žensko in klavir in stene in okno, ampak moram podati tudi ozračje, v katerem so vse posameznost in izražajo moram podati takšno, kakršno se mi kaže v trenutni razsvetljavi. — Izkratka: moderna umetnost je spoznala istino, da so vsi predmeti med seboj v gotovem odnosu, da medseboj vplivajo na svojo zunanjino barvne oblike, da barva posameznim telesom ni stalno dodeljena, ampak da se izpreminja od hipa do hipa in da jeno izpreminjanje povzroča okolico in da ono modificira razsvetljavo. In na podlagi tega spoznanja je moderna umetnost preobražila način svojega slikanja: nič več ni slikala predmetov, kakršni se nam obnavlja, raztreseni dnevnii svetlobi kažejo vsak zase, ampak jih je slikala tako, kakor se nam kažejo v svoji medsebojni odnosnosti. To je bistvena pridobitev moderne slikarske znamosti in moderne slikarske umetnosti.

+ In Ažbe se je teh principov že jekoprijemati, kakor kaže njegova »Pevska vaja«. Nadaljnih konsekvens na ni izvajal. Ostal je nekako na sredoti pota med staro in moderno šolo. (Dalje prihodnje.)

LISTEK.

Jubilejska umetniška razstava.

(Dalje.)

Neprimerno znamenitejši kot slikar in risar je Franke, bivši profesor na ljubljanski realki, ki je svoje življenja polne portrete slikal z nenavadno eleganco in z mehkimi, plemenitimi barvami. Med tukaj razstavljenimi je v prvi vrsti imenovati mali damski portret in znani portret dr. Lovro Tomana.

Fekonja, ki je na razstavi zastopan s portretom učenjaka Miklošiča, je zgodaj odšel v Ameriko, kjer si je pridobil spoštovanje ime. Bradatška je skromen cerkevnik, slikar brez velikih pretenzij. Markuš Pernhart, čigar Cerkniško jezero je prav vrlo delo, je svoje dni slikal panorame kranjskih naravnih lepot, med katerimi je na prvem mestu imenovati velikansko panoramo raz vrh Triglava, ki jo hrani Rudolfinum. Pernhart je Korošec. Še dveh markantnih pojavitov te dobe nam je imenovati: Samouka župnika Pustavrh, ki se je že pečal s problemom umetne razsvetljave na sliki, in pa genialnega Jožefa Petkovška z Verda pri Vrhniki. Ta Petkov-

šek, od katerega imamo na razstavi tri večje slike, je za nas zato tako zanimiv, ker je on prvi, ki je med nami snov svojim podobam zajemal iz narodnega življenja. Petkovšek je prvi slov. naturalist in socijalni slikar. Učil se je v Parizu, kjer je imel svoj lasten atelje. Zalibog pa se je ta toliko obetajoči talent zaradi dolgorajne očesne bolezni le prezgodaj moral slikarstvu odpovedati. Njegove podobe kažejo odličen smisel za slikovitost, za lepo ubrane barve. Oblika risbe ga ne zanimala toliko, pač pa že obračna pozornost na vprašanje, kako bi se tudi v sobi dalo izražati nemirno utripanje zraka in dnevne svetlobe. Škoda, da je Petkovšek tako zgodaj umrl. Bržčas bi nam bil začrtal povsem novo pot: umetniško dovršeno podajanje prizorov iz domačega življenja.

Tako smo v naslednjem domačem umetnosti dospeli nekako do leta 1895. Janez Wolf je v življenju prizoren z nekaterimi zanj prav značilnimi manjšimi deli in z risbami. Za Robbo je Zajec bil do najnovejše dobe najboljši kipar na Kranjskem. Da kočno preidemo k najnovejši dobi naše umetnosti, k naši moderni razmeram, ni moglo priti drugače. Največja pridobitev tega pokreta je, da so se naši slikarji odgovordali posnetju tujih mojstrov in so začeli ustvarjati iz samih sebe in jeli čimdalje bolj uveljavljati svojo umetniško individualnost. Svoje snovi več ne zajemljajo drugod, ampak ali iz lastne do-

mišlje (romantiki), ali iz narave in istinitega življenja (realisti ali tudi naturalisti). Slike nosijo pečat osebnosti, so oživljene in se ponajveč po našajo z lepo ubranih, živimi, pisanimi in blestecimi barvami.

Iz teh tak je pred dobrimi 15 leti vzrastla najmlajša naša umetnost, naša moderna.

Med kiparji ravnokar obravnavane dobe Tomec, Tomani, Šubic Stefan, Murnik, Vurnik in Zajec je najvišje stopnjo dosegel Franc Kavčič. O Zajcu, oče stvaritelja Prešernovega spomenika. Učil se je na dunajski in potem na monakovski akademiji in ustvaril lepo vrsto znamenitih del. Zlasti je omeniti njegov dovršen mramornat kip škoфа Alojzija Wolfa v ljubljanski stolnici in pa v naravnih velikosti iz kararskega marmorja izvršeni kip škoфа A. Slomška v mariborski stolnici. Franc Kavčič je na naši razstavi reprezentovan z nekaterimi zanj prav značilnimi manjšimi deli in z risbami. Za Robbo je Zajec bil do najnovejše dobe najboljši kipar na Kranjskem.

Da kočno preidemo k najnovejši dobi naše umetnosti, k naši moderni razmeram, ni moglo priti drugače. Nenadno je v Javorjah v Poljanški dolini. Tudi Ažbe se je bil načaj časa učil pri našem Wolfu, pa jo

je kmalu krenil na Dunaj in v Monako, kjer se je naselil in otvoril lastno v umetniških krogih renomirano slikarsko šolo. Umrl je pred 5 leti v Monakovem, čislom kot umetnik redki zmožnosti. Ažbeta je šteti med moderniste. Kajti tudi njemu ni šlo več za to, da bi slikal zgolj idealno lepa telesa, marveč je stal na stališču, da je povsem vseeno, kaj slikar.

Bistveno je, da je v tem razmerju, da se kaže v trenutni razsvetljavi. — Če hočem naslikati žensko, ki sedi pri klavirju, ne zadostuje, da naslikam žensko in klavir in stene in okno, ampak moram podati takšno, kakršno se mi kaže v trenutni razsvetljavi. — Izkratka: moderna umetnost je spoznala istino, da so vsi predmeti med seboj v gotovem odnosu, da medseboj vplivajo na svojo zunanjino barvne oblike, da barva posameznim telesom ni stalno dodeljena, ampak da se izpreminja od hipa do hipa in da

vo pozdravil svobodomiselnega župana svobodomiselnega Celovca, dr. Metlitz. Tudi nekaj svobodomiselnih obč. svetnikov se je škofu poklonilo. V nedeljo je bila cerkvena ceremonija ustoličenja. Škof je imel govor, v katerem je oznanil, da znanost ni nič, vse le vera. Bolj ko so ljudje neumi, bolje je za škofa in njih pomočnika. Da je tudi v svobodomiselnem Celovcu še mnogo neumnih ljudi, saj je videnlo v nedeljo. Cele ure so stali pred cerkvijo, nogo so jim zmrazovalo, a vendar so čakali, da škofa vsaj vidijo. Če je bila cerkvena ceremonija dolgočasna, je pa bil popoldne slavnostni obed toliko prijetnejši. Seveda se je pokuliranja udeležil tudi svobodomiseln župan svobodomiselnega Celovca.

+ **Riemanje** . . . Mnogo let je trajala vojska med Riemanji in vladalo ter katoliško cerkvijo. Z zagrizeno trdovratnostjo se je katoliška cerkev branila ugoditi upravičenim in utemeljenim zahtevam Riemanjem. Vse briče in hudiči so cerkveni može spravili na noge, da bi Riemanje ugnali v kozji rog, pa je bilo vse zastonj. Končno je cerkev kaptulirala. Sedaj je goriški škof »počastil« Riemanje s svojim obiskom. V Riemanjih je zopet vse pri starem; to se pravi, med Riemanji in cerkvijo je prišlo do sporazumljene same da delajo zdaj cerkveni ljudje tako rečeno, mehko, ljubezno in počasno z Riemanji, da svet še kaj takega ni videl. Riemanje kažejo, da se tudi cerkvena osabnost da ugnati in steti. Samo če se poštezo zobe pokazi, pa postanejo ti naduti mogočniki zelo majčeni in ponizni. Klerikale bi svojo kapitulacijo seveda radi prikrili, pa tudi poskusi nimajo nobenega pomena.

+ **Klerikal razdirač na Pomurju**. Omenjali smo že, da se ravno sedaj pripravljajo rodoljubi na Pomurjani pri Kopru, da bi iztrzali to veliko občino res krasne koperške okolice iz italijanskih rok ter pognali raz županski stolec lahona in renata Bartolica, tega slepega priganjača razupite in oderuške koparske signorje. — Vsi rodoljubi na koperščini so si v tem edini in pripravljeni na skupno delo, le eden je tik Pomurjan, v podobčini Smarje, ki si je nadel izdajalsko in peklensko ralogo razdirača in hujščaka v sedaj skupnih narodnih vrstah. In ta razdirač ni nihče drugi, kakor »novodebni klerikalni petelin« — župe upravitelj, kaplan Vovk, naslednik občespoštovanega župnika Sašeljna. — Ta nesrečen človek sklicuje nekake ljudske sestanke, na katerih sramoti istrske zasluzne in rodoljubne voditelje ter imenuje dr. Laginjo — liberalca, a Spinčič in Mandič sta mu — prestara in ne spadata več na mesto ljudskih voditeljev. — Zato, da pa »hocē« on ustanoviti novo stranko, katere naj bi se oprijeli vsi. — Vsled tega nastopa srboriga kaplana vlada med složnim ljudstvom proti njemu razburjenje in že se čujejo glasovi po časopisu proti razdiraču in hujščaku Vovku. — Ker so ravno sedaj na Pomurjani v našrom in gospodarskem pogledu zelo resni časi, ko ljudstvo komaj čaka, da se reši iz lahonskih krempljev in ko so prepotrebne vsi narodne moći za skupno delo, bi bilo najmožno pripometi, da bi poklicni može in vsi rodoljubi na Koperščini v pravem času zastavili pot in navili učesa razdiraču in hujščaku Volkmu.

+ Iz davčne službe. Računska podčastnica Jožefina Pivec k od 97. pespolka v Trstu in Jožefina Persack k od 17. pespolka v Celovcu sta imenovana za davčna asistenta. Prvi je predelan davčnemu uradu v Ljubljani, zadnji davčnemu uradu v Črnomlju.

— Umrl je danes v Ljubljani poslovodja tvrdke A. Zeschko, g. Julij Grohmann. P. v. m!

— Lovska razstava v Ljubljani. Otvoritev lovške razstave v veliki dvorani »Mestnega doma« je v soboto, dne 26. t. m. ob 12. popoldne. Od tega dne počenšči bude razstava otvorenja vsak dan od 10. ure dopoldne do 8. ure zvečer. Vstopnila znaša ob delevnikih 50 v za osebo. — Da se omogoči tudi najširšim krogom obisk te velezanimive razstave, določila se je za nedeljo in praznik vstopnilna na 20 v za osebo. — Ker je v veliki dvorani »Mestnega doma« na razpolago precej več prostora, kakor ga je bilo na kranjskem oddelku razstave na Dunaju, mogli so se posamezni objekti in skupine divjačine bolj razširiti ter pride vsak predmet in vsaka lovška skupina tukaj se mnoči bolj do veljave, kakor na jubilejski lovski razstavi na Dunaju. Obisk te zelo bogate in res interesantne razstave prav toplo priporočamo ne le lovcem, temveč tudi širšemu občinstvu, ker nudi vsakomur dokaj zanimivega in podučenega.

Konkurz je napovedal izdelovalce klobau na Viču Rajmund Andreotti. Za oskrbnika konkurenze mase je določen advokat dr. Josip Furman.

Tatvina. V Št. Januji vasi stanjočemu delavcu Janezu Cankarju je nekdo dne 16. novembra popoldne ukradel iz njegovega stanovanja

temnozeleno obleko, britev in kravato. Te tatvine je osušil 18letni delavec Jožef Zakšek, pristojen v Brežice, ki je s Cankarjem skupaj stanoval in po tatvini brez sledu izginil. Umrl je včeraj na dopustu v Malem Lošinju okrožni zdravnik v Lukovici, gosp. dr. Albert Röhlich rodrom Čeh. Bil je izvrsten zdravnik in za ljudstvo blaga duha. Ker je brdski okraj, kateri šteje okoli 16 tisoč prebivalcev, že nad leto dni bres zdravnika, prosi se, da slavnemu odboru takoj raspriče službo okrožnega zdravnika za brdski okraj, ker se je ljudstvo že naveličalo, de nar trošiti in hoditi v Kamnik, ki je oddaljen 5—6 ur in istaki tamkaj zdravniški pomoči.

Poročili se je včeraj na Rovih pisarniški oficijant in posestnik na Brdu, gosp. Janez Štrukelj z gospico Mici Pristava v Brdu.

Vojška za pravico in obstanek. Iz Gorič nad Kranjem se nam piše: Sodnija je govorila. Obsodba je Založna zadeva naravnost v sreči. Zoper osozni, katerim se sicer, kakor navadno — hinavei in zlodejci — do tak priklanjajo, osobito pa proti energičnemu nastopu nadučitelja g. Frana Grossa, bljujejo ozren in žeplo. Vse zaman — sosedje in v Gospodu pravični —? bratje Založni; pravica in resnica je in mora zmagati. V temni noči — res Junaško delo — pobili so zloglasni Založani gospodu nadučitelju v p. Franu Grossu, upetovano že vse šopek v oknih in ga vztrajno oblegali in zasramovali do jutra; ali ni to res lepa krščanska moralna naših dobrih, za vero in krščanstvo s borečih novodobnih Bonaventurovcev? In kaj storita k temu in takemu početju občinske obornika ozir, prvi občinski svetovalec, predobro poznani Jože Bidovec, po domače Conciliek? »Nič,« če ne rečem kar naravnost, nekaj — nasprotnega od tega — nič. — Apeliram naravnost na naslov e. kr. deželne vlade, da nemudoma — takoj — vse potrebitno ukrene za vrstvo nas ogroženih in se nam jamči za varnost življenja. Gorje pa, če bomo prisiljeni iskati si sami odpomoči. Tako ne more več dalje iti. Kakor delajo v tukajšnjih pokrajinalah v to poklicani občinski faktorji za javni mir in red, nam kaže najžalostnejšo podobo dejstva, da ležijo dane v Bašljah in na Kokriči kar tri osebe na mrtvaškem odru (parah), katere so bile v nedeljo (20. t. m.) več ali manj neradovoljno poslane na oni boljši svet, seveda vse na pristni katoliški podlagi.

Mrtvo so našli. 17. t. m. popoldne je zapustila 60letna Marijana Nunnar v svoje stanovanje v Bobovku, v kranjskem okraju, z namenom, da gre k nekemu čevljaru v Illovko. Od tega časa so jo pogrešali. Dne 22. t. m. jo je našel nek fant nedaleč od Bobovka v nekem potoku mrtvo. Nunar je rada pila. Vsled tega domnevajo, da je v pijanosti pa la v potok ter utenila, posebno ker ni na truplu nikakih sledov kakega nasilja.

Z Bledu se nam piše: Nam trgovcem na Bledu in okolici se gode krvice in sicer s podružnicami gospoda O. Homanna iz Radovljice. Po novem obrtnem zakonu, veljavnem od 16. avgusta 1907, je to prepovedano, ker niso nastavljene izvezbane moči, ampak različni obrtniki itd. Vprašamo torej e. kr. okrajno glavarstvo, če ji je to kot obrtni oblasti znano. Ima moči obrtno zadružno, a ta je brez moči.

Preč. Posetnikova sinova Franc Kobal in Jožef Tomazič iz Vrhpolja v vippavskem okraju sta se, ko sta šla iz nek gostilne domov, skregala. Ta prečir se je s tem končal, da sta se prav do dobrega stepa ter druga druga poškodovala. Točač je dobil po glavi in obrazu vedran, dočim je Kobala njegov načrtnik ugriznil v kazalec.

Za štefan vin sta noga zlomila. Peter Zihler iz Slepščega je včasih prav siten, posebno če se naveže dobre kapljice. Dne 16. oktobra je bil v Žitnikovi gostilni pri Sv. Križu in začel sitnariti, ko se je napisil. Gostilničar Žitnik je prinesel Janezu Rivetu iz Dolinc in Janezu Johantu s Pugleda 2 litra vina zastonj, če spravite. Zihler iz gostilne. Zihler je pa bil še pameten dovolj, da je odšel sam radovoljno, ko je slikal, o čem se sklepa kupčija. Rive in Johant pa nista hotela zastonj spiti tega štefana na vina, marveč sta se oborožila s krepčeli in jo vdariła z Zihlerom, pa ga že nista več došla. S čutom dolžnika sta hodila Zihlera čakati, pa ga nikjer nista dobita. Šele 13. novembra t. l. je prišel zopet v Žitnikovo gostilno, kamor sta prišla kmalu na njim Rive in Johant, ki sta se takoj domislila starega dolga. Takoj sta zgrabili čisto mirno sedežega Zihlerja rekoč: »Če nisi šel ven zadnjih, rojdeš pa danes.« Vlekla sta ga proti vratom, ga vrgla na tla in hodila po njem, tako da sta mu zlomila noge in je moral biti Zihler v bolnički. Zdaj šele se je Rivev in Johantu potolažila vest, da sta tisti Stefan vina tudi res pošteno zaslužila.

Konkurz je napovedal izdelovalce klobau na Viču Rajmund Andreotti. Za oskrbnika konkurenze mase je določen advokat dr. Josip Furman.

Tatvina. V Št. Januji vasi stanjočemu delavcu Janezu Cankarju je nekdo dne 16. novembra popoldne ukradel iz njegovega stanovanja

Amerikanski blagovalec. Mnogočrat se je že naglašalo, da amerikanški denar nima teka. Ali se mož v Ameriki ponosči in zapusti ženo in otroke v siromaštvu, ali pa si na kopijo jetiko, ki mu podre vse prihranke. Prav dostikrat pride mož po večletni odstotnosti domov, pa najde komaj par menoge starega otroka. Družinski mir je za veselj inžinir. Mož hodil iz jeze v gostilno, žena pa skuša vstopiti kes v kaki drugi gostilni in kmalu gre s prihrank vred tudi do posestva na boben. Preje ga skoraj ni bilo slučaja, da bi bil toliko zavrski mož na njegovo line vpisane etroke na priznanje nezakonskega rojstva. Zdaj se takci aličaji izvadeno naglo mnoge in vendar ne pridev pred sodiščem niti desetina vseh slučajev; večina zakonskih mož raje potripi. Mnogokrat pa doprineši taksonoma žena, ki ne more skrivati sada svojega greha, naravnost hudoletavo, ko izve, da se njen mož v kratkem vrne in Amerike. V Srednji vasi nad Črnočnico je živel Žožeta Smuk, ko je bil njen mož Karl v Ameriki, z nekim hlapecem v zelo intimnem razmerju, ki je imelo za posledico — dvojčke. Ko je prišel domov njen mož, je prinesel s seboj jetiko in ni imel eneržije, da bi se hudoval nad ženo radi njenega greha, pač pa je žaloval sam za sebe. Dvojčka pa sta očvidno bitro hiral in, ker sta baje bila čisto zanemarjena in sta vedno jokala, sta tudi oba ospela in končno drug za drugim umrli. Splošno se govorji, da sta umrli od gladu in zanemarjenosti, oz. od amerikanskega blagoslava.

Zivlinski človek je France Jordan iz Dedne gore pri Krškem. Dne 2. oktobra je vili s svojo ljublico Nežo Zdravjo v Brodnikovi gostilni pri Strazi Sv. Valentina. Okoli petih vodljivih na pride iskat svojo hčer Marija Zdravje. To je pa Jordana prekrizalo ves lepo račun, ki si ga je naboljal za tisti večer. To ga je tako raztorotilo, da je pristopil k Mariji Zdravje, sestrelj pri pedi, in jo brez povoda v veliko silo udaril na glavu, na kar je takoj odšla, Neža Zdravje pa za njo. Tam navzoči Martin Blumberger je posvaril svojega prijatelja Jordana, da ni lepo od mladeniča, če uretena stare ljudi. Jordan pa sezračno ga odpre in sunči z njim proti Martinu Blumbergerju, ki je hitro zgrabil stol in prestregel z njim surov, da je zadobil le malo ranča na zravi. Jordan je mahal z odprtim nožem kakor dijiv okoli sebe, zato sta Martin Blumberger in njegov tovaris Jože Zupančič pobežila iz hiše. Jordan pa je tekjal z edortim nožem kakih sto krovkov, potem pa se vrnil, videč, da ih ne vname. Prvi gostilni sredede sreča Marija Zdravje, ki se je bila zunaj nekaj zamudila, in jo takoj udarila po glavi, da je padla kakor snop na tla in si izvinila levo zapete. Pred gostilno so ravno odašali France Rožane s svojo nevesto Marijo in s svojo taščo Rezo Blumberger. Ne da bi bil kdo le pisnil, skoči Jordan v Rezo Blumberger in jo sune, najbrž iz jeze, ker mu je ušel njen sin Martin, s tako silo v prsi, da pada Reza Blumberger na tla in si zlomil obe kosti v levem podljetku. — Nato je porabil že polovico ukradenega denarja.

Dobra žena. 56letni posestnik

Tomež Seliškar v Dragomerju že več tednov bolan leži. Njegov 32letna žena se le malo briga za njega, zanemarja ga popolnoma in ga pusti včasih celo stradati, čeprav je premorjen. Rada pa pije, posebno žganje. In kadar je pijana, ima posebno veselje s tem, da grdo ravna s svojim bolnim možem. Pred kratkim je prišel nad svojega moža polenom ter ga udarila parkrat po glavi. Ko je bil bolan, ga je večkrat potegnil iz postelje ter ga obdelaval s rokama in nogama. Take scene se v Seliškarjevi hiši večkrat dogajajo in včasih so morali tuji ljudje varovati Seliškarja pred ljubezništvom njegove žene.

Iz maščevalnosti začgal. Sestreljna voda Kristan Šek v Št. Juriju ob južni železnični je iz maščevalja začgal kočo svojega soseda, ki je popolnoma pogorela. Maščevalno žensko so izročili celjskemu okraju domo. Preprič s prečir s posetnikom Tomazom. Iz Št. Jurija se poroča: Posetnik Tomaz Seliškar v Dragomerju že več tednov bolan leži. Njegov 32letna žena se le malo briga za njega, zanemarja ga popolnoma in ga pusti včasih celo stradati, čeprav je premorjen. Rada pa pije, posebno žganje. In kadar je pijana, ima posebno veselje s tem, da grdo ravna s svojim bolnim možem. Pred kratkim je prišel nad svojega moža polenom ter ga udarila parkrat po glavi. Ko je bil bolan, ga je večkrat potegnil iz postelje ter ga obdelaval s rokama in nogama. Take scene se v Seliškarjevi hiši večkrat dogajajo in včasih so morali tuji ljudje varovati Seliškarja pred ljubezništvom njegove žene.

Za rezervne domobranske častnike in podčastnike. Domobranci častniki in podčastniki, ki hočejo prihodnje leto napraviti orodno vajo z avtomobilom ali motorjem, morajo to naznamnit pri domobranskem okraju dopolnitvenem poveljstvu do konca meseca decembra.

In rezervne domobranske častnike in podčastnike. Domobranci častniki in podčastniki, ki hočejo prihodnje leto napraviti orodno vajo z avtomobilom ali motorjem, morajo to naznamnit pri domobranskem okraju dopolnitvenem poveljstvu do konca meseca decembra. V naznanih je označiti tip in trepičnost vožila, kakor tudi ali spada šofer domobrancu ali ne. Transportne stroške, trički vojaški erar. Lastniki avtomobilov dobre po končanih vajah 30, motortjev pa 6 krov odškodnine.

Za domobranske novice in na domestne rezervnike. K III. in V. domobranskem polku se poklicajo novinci, da se ne vnosijo v neki pisarni, denar, denarnice, nože, ure in drugo, v skupni maznesku do 700 krov ter vse skupaj zakočil pod mostom. Glede na njegovo mladost mu je sodišče takrat prisilo samo šest tednov.

Za rezervne domobranske častnike in podčastnike. Domobranci častniki in podčastniki, ki hočejo prihodnje leto napraviti orodno vajo z avtomobilom ali motorjem, morajo to naznamnit pri domobranskem okraju dopolnitvenem poveljstvu do konca meseca decembra.

Iz ljubimca na plotu. Danes zjutraj se je iz neke hiše na Karlovskega predmetnju od neke kuharke prav tih priplazil nek zaljubljenec, kateri je lezel čez plot. Ker je bil preveden nekotren, se mu je plot podrl, kar je začul gospodar ter prisel takoj k prizoru. V tem pa zaljubljenec skoči na cesto, izgubi klobuk ter ga popila kolikor so ga mogle naglo nesti noge.

Izgubljeno. Šolski učenec Konrad Tičar je izgubil srebrno žepno uro. — Šolski učenec Ivan Kokoteč je izgubil srebrno oklopno verižico. — Ga. Lina Krščeva je izgubila zavitek svile. — Neka dama je izgubila zlato žensko uro.

Rjav lovski pes. Rjav lovski pes se je zatekel. Dobiti ga je Metelkova ulica št. 27 pri gospa Gracar.

Mlad lovski pes. Rjav lovski pes, rjava barva z belo lisom na prahi, se je zatekel. Dobiti ga je pri g. Franu Zupanu Novi Vodmat št. 30.

Slovenski Narod izhaja dnevno dvakrat.

**Ustna voda
„EUODIN“**
Specijalitet za lečenje.
Cena 2 kroni.
4613 Glavna zaloga tekmova.
U. N. Traktor v Ljubljani.

I
I
K
O
O
? **Najboljša ura
sedanjosti:**

zlata, srebrna, tina, nikeljnosil
in jekleni se dobri sumo pri

H. SUTTNER
Ljubljana, Mestni trg.

Lastna tovarna
ur v Švici.
Tovarski urtne zaloge
I K O
? ? ?

Serravalo

železno Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906:
Družbeno odlikovanje in častni diplom
k natisni kolonist.

Povzroča voljo do jedi,
okrepča živce, poboljša
kri in je
rekonvalsentom —

— in malokrvnim
zelopriporočeno zdrav-
niških avtoritet.

Izborni okus.

Vedkrat odlikovan.

Nad 6000 zdravninskih sprševal.

J. SERRAVALLO, t. h. dr. dr. dr. dr. dr.

TRST-Berkovice.

Meteorologično poročilo.

HOPOVIČNI	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetovi	Nebo
23.	2. pop.	734.1	-4.5	slab jug	meglono
23.	9. zv.	733.5	-5.3	slab sever	.
24.	7. zj.	734.9	-7.6	sl. jug	.

Srednja včerajšnja temperatura -5.3°,
norm. 1.9°. Padavina v 24 urah 0.0 mm

+ Ravnateljstvo trgov. bolniškega in podpornega društva v Ljubljani javlja tužno vest, da je njegov mnogoletni član, gospod Julij Grohmann poslovodja tvrdke A. Zeschko danes ob 9. uri dopoldne po dolgi bolezni previden s sv. zakramenti za umirajoče v 65. letu starosti mimo v Gospodu zaspal.
Pogreb bude v petek dne 25. novembra ob 2. uri populudne iz hiše žalosti sv. Jakoba, trg št. 6 na pokopališču pri sv. Križu.
Dragega pojoknika priporočamo v blag spomin. 3884
V Ljubljani, 23. novembra 1910.

MLINAR

dobro izvedben, zeli vstopi v velikost kot pomočnik ali pa v način vrsti mlina. — Naslov: J. H., mlinar, pose restante, Idrija. 3883

Provizijskega potnika
sprejmeta pod ugodnimi pogoji

Jvan Jax & sin v Ljubljani.
3886

Ženitna ponudba.

Gospodinčna, stara 30 let,
s 4 letno hčerkjo, ter 5000 X
gotovine želi iznenanja v surho
možitve z gospodom c. kr.
finančne straže ali žandarmerije, tudi z vedovcem.
Ponudbe pod "Pomlad" na upravnštvo "Slov. Naroda" do 3. decembra 1910.

Mina

Roman. Spisal A. P. Rušič.
Cena broš. E 1.20, vez. E 2.—,
s pošto 20 v vez.

Ta senzacionalni roman iz ljubljanskega delavskega in malomeškega življenja spada med najbolj žanrime leposlovnje spise, kar jih je bilo letos obetovanjih.

Narodna knjigarna
v Ljubljani.

ZA MIKLAVŽA!
priporoča
veliko zalogo igrač
in
galanterijskega blaga
ANTON ŠKOF
Dunajska cesta c. v hiši gostilne št. 6.

Razglas.

Dne 3. decembra 1910 ob 9. dopoldne
se bo

**zaloga blaga iz konkurznega
sklada Franca Žokalja**

v cenitveni vrednosti K 2048.41 v pisarni podpisane upravitelja konkurznega sklada pridala z vsem skupaj.

Inventarni zapisnik in dražbeni pogoji se lahko ogledajo pri oskrbniku konkurznega sklada in so nanj naslavljati tudi vprašanja.

Dr. Ivan Janesch,
odvetnik v Brežicah.

Konjska mrvu

prve vrste predano blago, se kupi na
celo vagon. 3882

Ponudbe pod "Stalna potreba"

na upravnštvo "Slov. Naroda".

Priložnostni nakup!
Enonadstropen mljin

a miatiščim strojem, dalje lepa gospodarska poslopja z nekaj orali dobrega zemljišča, na državni cesti, 5 minut od železnic, se ceno proda.

Vprašanja pod "W" na upravnštvo "Slovenskega Naroda". 3880

Ceniki s koledarjem zastonju
in poštinske prosti. 1045

Pozor!

Kdo želi imeti
dobro ure, naj
zahteva z znako

UNION

ker te ure so naj-
bolj trpežne in
natančne, dobe se
pri

Fr. Cudnu
urejno in trgovcu v Ljubljani.

Delačar in zastopnik
švicarskih tovarn "Union" v Bielu in Genovi.

Uhani, prestani, brillanti.
Svetovno znano najfinje blago
po najnižjih cenah.

**Smirnske imitacijske
stenske preproge.**

Št. 2109, prve
vrste kakovosti,
na oben strankach
črnico, rdečico,
kakor urije,
dravina, labud, patček, lev,
jeten, flisca, 2
panagi, izvirno
tomas po

name K 5.80. 2905

št. 2095, isti z vzorci s. pr. urije, lev, jeteti pes, 99 cm
str., okoli 100 cm dolg. name K 4.80.

Bogata izbira namiznih in posteljnih garnitur, flanciščnih po-

streljnih očet, krovov itd. Brez rivljev. Zamenjava dovoljeno
ali denar nazaj! Razpoljila po poročju ali denar naprej

c. in kr. dvorni dobavitelj

JAN KONRAD

razpošiljalnica v Mostu 549 (Češko).

Svetovni katalog z več nego 3000 slikami

na zahtevo vsakomur gratis in franko.

Predno kupiš

rokavice, nogavice, zimsko perilo, kožuhovino, galoshe ali karkoli zase in otroke se
:: obrni na ::

domačo tvrdko

O. Jezeršek

(proj. K. Recknagel)

na Mestnem trgu 24.

SODI in beloga hrastovega
lesa, trpežni, mehki.

SODE od finega špirita
vinsko sede

krasni izdelek, iz beloga

hrastovega lesa, močne,

trpežne, popolnoma nove iz

tovarne spirite za fini špiriti

in za vino pripravne, za

vsako vino izbrane, takoj

rabilive za kar se jamči,

odm. v velikosti po 300,

400, 500, 600, 700 do 1000

litrov na zahtevo tudi

100 do 200 litrov ali

manjše po prav solidnih

nizkih cenah

M. I. Lutenski Institut

Avg. Tomačić,

Ljubljana, Mestni trg 24.

GENE mleko in mlečna, tekušna
prehrana.

stanovanje s hrano

časopis 1886

za trgovino s papirjem in galanterijo

sprejme takoj 3887

fr. Jilič, Ljubljana Mesni trg 11.

Gospodinčna

absolventka trga tečaja, zmočna šteografijske, slovenske, češke in nemške korespondence

išče mesta v pisarni.

Ponudbe pod "Zanesljivost" na

upravnštvo "Slov. Naroda". 3889

Za otvoritev

železne trgovine

se oddajo lepi prostori v mestu v

najem. Premet bude velik.

Ponudbe pod "Šreda" na upravnštvo "Slov. Naroda". 3886

Za otvoritev

železne trgovine

se oddajo lepi prostori v mestu v

najem. Premet bude velik.

Ponudbe pod "Šreda" na upravnštvo "Slov. Naroda". 3886

Za otvoritev

železne trgovine

se oddajo lepi prostori v mestu v

najem. Premet bude velik.

Ponudbe pod "Šreda" na upravnštvo "Slov. Naroda". 3886

Za otvoritev

železne trgovine

se oddajo lepi prostori v mestu v

najem. Premet bude velik.

Ponudbe pod "Šreda" na upravnštvo "Slov. Naroda". 3886

Za otvoritev

železne trgovine

se oddajo lepi prostori v mestu v

najem. Premet bude velik.

Ponudbe pod "Šreda" na upravnštvo "Slov. Naroda". 3886

Za otvoritev

železne trgovine

se oddajo lepi prostori v mestu v

najem. Premet bude velik.

Ponudbe pod "Šreda" na upravnštvo "Slov. Naroda". 3886

Za otvoritev

železne trgovine

se oddajo lepi prostori v mestu v

najem. Premet bude velik.

Ponudbe pod "Šreda" na upravnštvo "Slov. Naroda". 3886